

11.3.2015

B8-0242/2015 }
B8-0261/2015 }
B8-0265/2015 }
B8-0267/2015 }
B8-0268/2015 }
B8-0270/2015 } RC1

BENDRAS PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas pagal Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį

keičiantis šių frakcijų pasiūlymus:

Verts/ALE (B8-0242/2015)

ALDE (B8-0261/2015)

ECR (B8-0265/2015)

EFDD (B8-0267/2015)

PPE (B8-0268/2015)

S&D (B8-0270/2015)

dėl Tanzanijos, visų pirma dėl žemės grobimo problemos
(2015/2604(RSP))

**Cristian Dan Preda, Maurice Ponga, Elmar Brok, Andrey Kovatchev,
György Hölvényi, Ramona Nicole Mănescu, Jiří Pospíšil, Giovanni La Via,
Bogdan Brunon Wenta, Stanislav Polčák, Csaba Sógor, Tomáš Zdechovský,
Lara Comi, Jaromír Štětina, Pavel Svoboda, József Nagy, Tunne Kelam,
Lars Adaktusson, Joachim Zeller, Andrej Plenković, David McAllister,
Ivana Maletić, Therese Comodini Cachia, Francesc Gambús,
Pascal Arimont, Claude Rolin, Davor Ivo Stier, Monica Macovei,**

RC\1053704LT.doc

PE552.221v01-00 }
PE552.240v01-00 }
PE552.244v01-00 }
PE552.246v01-00 }
PE552.247v01-00 }
PE552.249v01-00 } RC1

Marijana Petir

PPE frakcijos vardu

Josef Weidenholzer, Nikos Androulakis, Norbert Neuser, Miroslav Poche, Liisa Jaakonsaari, Nicola Caputo, Enrico Gasbarra, Kashetu Kyenge, Krystyna Lybacka, Alessia Maria Mosca, Tonino Picula, Neena Gill, David Martin, Arne Lietz, Marc Tarabella, Elena Valenciano, Carlos Zorrinho, István Ujhelyi, Michela Giuffrida, Viorica Dăncilă, Victor Negrescu, Sorin Moisă, Andi Cristea, Marlene Mizzi, Vilija Blinkevičiūtė, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Zigmantas Balčytis, Maria Arena, Hugues Bayet, Eric Andrieu, Eider Gardiazabal Rubial, Ana Gomes, Demetris Papadakis, Afzal Khan, Jude Kirton-Darling, Luigi Morgano, Soraya Post, Pier Antonio Panzeri, Brando Benifei, Juan Fernando López Aguilar, Javi López, Momchil Nekov, José Blanco López, Laurențiu Rebega

S&D frakcijos vardu

Charles Tannock

ECR frakcijos vardu

Catherine Bearder, Ramon Tremosa i Balcells, Hilde Vautmans, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Ivo Vajgl, Martina Dlabajová, Beatriz Becerra Basterrechea, Urmas Paet, Marietje Schaake, Dita Charanzová, Javier Nart, Petras Auštrevičius, Gérard Deprez, Marielle de Sarnez, Ivan Jakovčić, Louis Michel, Jozo Radoš, Robert Rochefort, Pavel Telička, Antanas Guoga, Fredrick Federley, José Inácio Faria, Johannes Cornelis van Baalen

ALDE frakcijos vardu

Maria Heubuch, Heidi Hautala, Judith Sargentini, Jordi Sebastià, Michèle Rivasi, Bodil Ceballos, Barbara Lochbihler, Ernest Urtasun, Davor Škrlec, Igor Šoltes

Verts/ALE frakcijos vardu

Ignazio Corrao, Fabio Massimo Castaldo, Piernicola Pedicini, Marco Valli, Eleonora Evi, Rolandas Paksas, Valentinas Mazuronis

EFDD frakcijos vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl Tanzanijos, visų pirma dėl žemės grobimo problemos (2015/2604(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į G8 grupės 2013 m. Žemės skaidrumo iniciatyvą;
- atsižvelgdamas į Afrikos Sąjungos programą ir gaires dėl žemės politikos Afrikoje (angl. ALFPG), Afrikos Sąjungos dokumentą „Ganyklinės gyvulininkystės politikos programa. Ganykline gyvulininkyste užsiimančių bendruomenių gyvenimo, pragyvenimo šaltinių ir teisių užtikrinimas, apsauga ir gerinimas“ (dok. Nr. EX.CL/631 XVIII), kuris buvo priimtas per 2010 m. spalio mėn. Afrikos žemės ūkio ministrų konferenciją ir patvirtintas per 2011 m. sausio mėn. Adis Abeboje vykusią Vykdomosios tarybos 18-ąją eilinę sesiją, ir į Afrikos Sąjungos 2009 m. deklaraciją dėl žemės klausimų ir iššūkių Afrikoje,
- atsižvelgdamas į 2010 m. Romos aukščiausiojo lygio susitikime dėl aprūpinimo maistu priimtą deklaraciją, Atsakingo investavimo į žemės ūkį principus, kuriais atsižvelgiama į teises, pragyvenimo šaltinius ir išteklius (angl. PRAI), ir į Maisto ir žemės ūkio organizacijos Savanoriškas atsakingo žemės ūkio struktūrų, žuvininkystės ir miškų valdymo gaires siekiant užtikrinti nacionalinį aprūpinimą maistu,
- atsižvelgdamas į Afrikos Sąjungos, Afrikos plėtros banko ir Afrikos ekonomikos komisijos Didelės apimties žemės įsigijimu pagrįstų investicijų Afrikoje pagrindinius principus,
- atsižvelgdamas į 2009 m. birželio 11 d. Jungtinių Tautų specialiojo pranešėjo teisės į maistą klausimais Olivier De Schutterio pranešimą „Didelio masto žemės įsigijimas ir nuoma: pagrindiniai principai ir priemonės žmogaus teisių problemoms spręsti“,
- atsižvelgdamas į 2000 m. rugsėjo 8 d. Tūkstantmečio deklaraciją, kurioje nustatyti Tūkstantmečio vystymosi tikslai (TVT), ypač į jos 1, 3 ir 7 tikslus,
- atsižvelgdamas į JT 2014 m. pranešimą dėl Tūkstantmečio vystymosi tikslų,
- atsižvelgdamas į Rio de Žaneire (Brazilija) 2012 m. birželio 20–22 d. vykusios JT konferencijos darnaus vystymosi klausimais ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2008 m. Jungtinių Tautų žmonių gyvenviečių programos tyrimą „Saugių teisių žemę užtikrinimas visiems“ ir į Jungtinių Tautų žmonių gyvenviečių programos vadovą „Kaip plėtoti skurstantiesiems palankią žemės politiką: procesas, gairės ir pamokos“,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų deklaraciją dėl čiabuvių tautų teisių (angl. UNDRIP) ir į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) 1989 m. konvenciją (Nr. 169) dėl čiabuvių ir gentimis gyvenančių tautų,
- atsižvelgdamas į 1999 m. Kaimo žemės įstatymą Nr. 5 ir į 1982 m. Tanzanijos Jungtinės Respublikos Vietos valdžios įstatymą,

- atsižvelgdamas į 2004 m. ES žemės politikos gaires, kuriose pateikiami žemės politikos formavimo ir programavimo besivystančiose šalyse orientyrai,
 - atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 9 d. Komisijos pranešimą dėl naujos programos, kuriai paskirta 33 000 000 EUR suma ir kuria siekiama pagerinti žemės valdymą ir aprūpinimo maistu ir mitybos saugumą ūkininkaujantiems šeimoms ir pažeidžiamoms bendruomenėms Ušsachario Afrikoje, įsteigimo,
 - atsižvelgdamas į 2011 m. JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus,
 - atsižvelgdamas į 2013 m. lapkričio mėn. AKR ir ES priimtą Jungtinę parlamento rezoliuciją dėl ganyklinės gyvulininkystės socialinio poveikio ir poveikio aplinkai AKR šalyse (ACP-EU/101.526/13/fin),
 - atsižvelgdamas į 2015 m. tyrimą „Žemės grobimo poveikio žmogaus teisėms problemos sprendimas“, kurį užsakė Žmogaus teisių pakomitetas,
 - atsižvelgdamas į persvarstytą Kotonu susitarimą,
 - atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi pagrindinės XXI a. problemos, susijusios su aprūpinimu maistu, energijos stygiumi, vandens trūkumu, miestų plėtra ir gyventojų skaičiaus didėjimu, blogėjančia aplinkos būkle, klimato kaita, gaivalinėmis nelaimėmis ir valstybių pažeidžiamumu, yra susijusios su žemės valdymo reikalais ir dėl to didėja poreikis teikti pirmenybę visapusiškai žemės reformai ir teisių į žemę užtikrinimui;
- B. kadangi Tanzanijos valdžios institucijos paskelbė, jog planuoja parduoti 1 500 kvadratinių kilometrų masajų žemių Vakarų Serengečio vietovėje privačiai Jungtiniuose Arabų Emyratuose įsisteigusiai medžioklės ir safari bendrovei; kadangi šiam planui įgyvendinti prireiks išskeldinti 40 000 ganykline gyvulininkyste užsiimančių masajų žmonių;
- C. kadangi dėl tarptautinio spaudimo Tanzanijos prezidentas Jakaya Kikwete 2014 m. lapkričio mėn. pareiškė, jog atsisakė šio plano ir pasižadėjo niekada neversti masajų žmonių išsikelti iš protėvių žemių; kadangi, nepaisant šio pažado, tūkstančiai masajų buvo neteisėtai išskeldinti iš savo žemių; kadangi iš naujausių ataskaitų matyti, jog Tanzanijos valdžios institucijos sugriovė daugiau kaip 200 namų ir konfiskavo gyvulių, ir dėl to daugiau kaip 3 000 žmonių liko be pastogės;
- D. kadangi Tanzanijos masajai turi ilgą ginčų su Tanzanijos valdžios institucijomis dėl žemės nuosavybės eskalavimo istoriją, kuri prasidėjo 1992 m., kai užsienio kapitalo bendrovei „Ortello Business Corporation“ buvo suteiktos medžioklės teisės Loliondo laukinių gyvūnų

RC\1053704LT.doc

PE552.221v01-00 }
 PE552.240v01-00 }
 PE552.244v01-00 }
 PE552.246v01-00 }
 PE552.247v01-00 }
 PE552.249v01-00 } RC1

kontrolės zonoje, kurioje gyvena ganykline gyvulininkyste užsiimantys masajai ir kuri teisiškai jiems priklauso;

- E. kadangi Ngorongoro apskrities masajų bendruomenės peticiją naudodamiesi internetine AVAAZ platforma pasirašė daugiau kaip 2 milijonai viso pasaulio žmonių;
- F. kadangi privatūs investuotojai ir vyriausybės rodo vis didesnę susidomėjimą didelio masto žemės – daugiausia besivystančiose Afrikos šalyse, ypač Tanzanijoje – įsigijimu arba ilgalaikė nuoma maisto produktų ar energijos gamybos arba naudingųjų iškasenų gavybos tikslais;
- G. kadangi Tanzanija patyrė 2005–2008 m. smarkai padidėjusį užsienio ir vietos subjektų susidomėjimą didelio masto biokuro plantacijų įsteigimu šioje šalyje, kai maždaug 640 000 hektarų žemės buvo skirta investuotojams, tokiu būdu iš valstiečių ir kaimo ūkių buvo atimta žemė ir pragyvenimo šaltiniai ir padidėjo maisto stygius;
- H. kadangi pasaulyje pagal paprotines normas valdoma apytiksliai 1,4 mlrd. hektarų žemės; kadangi čiabuvių galimybėms naudotis žeme suteikta konkreti apsauga pagal TDO konvenciją Nr. 169 ir JT deklaraciją dėl čiabuvių tautų teisių, o šios deklaracijos 10 straipsnyje čiabuviams garantuojama teisė nebūti prievarta išskeldintiems iš savo žemių ar teritorijų ir tai, kad joks perkėlimas negali vykti be čiabuvių neprievartinio, išankstinio ir informacija pagrįsto sutikimo, ir perkėlimas vykdomas tik sudarius susitarimą dėl sąžiningo ir teisingo atlyginimo ir, kai įmanoma, numatant galimybę sugrįžti;
- I. kadangi pagal 2011 m. Tiranos deklaraciją didelio masto žemės įsigijimus galima apibrėžti kaip žemės grobimą, jeigu tinka vienas ar daugiau šių punktų: kai akivaizdžiai pažeidžiamos žmogaus teisės; kai nukentėjusios vietos bendruomenės perkeliamos be jų neprievartinio, išankstinio ir informacija pagrįsto sutikimo; kai jie negrindžiami skaidriomis sutartimis ir kai yra įvertintas neigiamas socialinis, ekonominis poveikis ir poveikis aplinkai;
- J. kadangi, Afrikos plėtros banko duomenimis, 75 proc. Tanzanijos gyventojų yra smulkieji ūkininkai; kadangi ganykline gyvulininkyste užsiimančios bendruomenės gyvena gerai, paiso darnos su saugomomis gamtos teritorijomis ir sudaro apie 10 proc. Tanzanijos gyventojų, įskaitant masajus, tačiau ir toliau patiria didelių nuostolių, atsirandančių dėl žemės pardavimo, nes neturi atitinkamų žinių apie teises ir praktines pasekmes, korumpuotą ir neteisėtą žemės skyrimą užsieniečiams ir valdžios institucijų žemės klasifikaciją į patikos žemes, rezervatus ar nacionalinius parkus;
- K. kadangi Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 17 straipsnyje pripažįstamos kiekvieno žmogaus teisės turėti nuosavybę vienam arba kartu su kitais, ir kad iš nieko negali būti savavališkai atimta jo nuosavybė;
- L. kadangi tarptautinės bendrovės, įskaitant Europos bendroves, atliko svarbų vaidmenį vykdant didelio masto žemės įsigijimus Tanzanijoje, o tarptautinės finansinės institucijos prisidėjo finansuojant didelio masto sandorius dėl žemės šalyje;
- M. kadangi Afrikos žemės politikos sistemoje ir gairėse raginama gerbti bendruomenių žmogaus teises, įskaitant paprotines teises į žemę ir su žeme susijusius išteklius;

RC\1053704LT.doc

PE552.221v01-00 }
PE552.240v01-00 }
PE552.244v01-00 }
PE552.246v01-00 }
PE552.247v01-00 }
PE552.249v01-00 } RC1

- N. kadangi 2014 m. gegužės mėn. ES pradėjo naują programą, siekdama sustiprinti žemės valdymą ir padėti pagerinti šeimos ūkių narių ir pažeidžiamų bendruomenių Afrikos šalyse apsirūpinimo maistu ir mitybos saugumą;
1. griežtai smerkia neteisėtą vietinių kaimo bendruomenių perkėlimą, jų kaimų ir tradicinio gyvenimo būdo naikinimą, jų pagrindinių žmogaus teisių pažeidimus, įskaitant teisę į pakankamą maistą, teisę į vandenį ir teisę į tinkamą būstą;
 2. ypač smerkia veiksmus, kuriais nėra pripažįstamas paprotinės žemės naudojimo tvarkos, kuria remiantis asmenims ir bendruomenėms suteikiamos įstatyminės teisės, teisėtumas, ir ragina užkirsti kelią nuosavybės teisių atėmimui ir piktnaudžiavimui teisėmis į žemę, nes tai ypač paplitęs reiškinys Afrikos bendruomenėse;
 3. ragina Tanzanijos vyriausybę nedelsiant įgyvendinti Neprivalomas atsakingo valdymo gaires ir suteikti veiksmingą šiose gairėse įtvirtintą teisių nagrinėjimo teisme galimybę, laikytis pirmojo pagrindinio principo iš Didelės apimties žemės įsigijimu pagrįstų investicijų Afrikoje pagrindinių principų, pagal kurį turi būti paisoma bendruomenių žmogaus teisių ir paprotinių teisių į žemę ir prisidedama prie atsakingo žemės ir su žeme susijusių išteklių valdymo, laikantis teisinės valstybės principų, gerinti moterų teises į žemę, nes jos sudaro mažiausiai pusę žemės ūkyje ir prekyboje dirbančiųjų, tačiau jų galimybės įgyti nuosavybės teises ir gauti su tokiomis teisėmis susijusias paslaugas (pvz., galimybės gauti bankų paslaugas ir dalyvauti asociacijų veikloje) tebėra ribotos, kaip ir pažeidžiamų bendruomenių ir socialinių grupių, tokių kaip piemenų bendruomenės, teisės į žemę;
 4. ragina pradėti nepriklausomą ginčų dėl žemės Loliondo vietovėje tyrimą;
 5. primygtinai ragina Tanzanijos vyriausybę propaguoti žemės ūkio investicijų politiką, naudingą atitinkamų regionų vietos gyventojams, laikytis savo politikos socialinio ir aplinkosauginio poveikio vertinimų klausimu ir ją užtikrinti, įskaitant poveikio vietos maisto gamybai vertinimus, atliktinus prieš bet kokio investicijų projekto pradžią, ir tinkamai laikytis nuostatų dėl konsultacijų ir kompensacijų žemės nusavinimo atvejais;
 6. ypač primena, kad pagal tarptautinę teisę čiabuviams užtikrinta speciali jų teisių į žemę apsauga; pabrėžia, kaip nustatyta JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių, kad bet kokie žemėnaudos pasikeitimai turėtų vykti tik gavus neprievartinį, išankstinį ir informacija pagrįstą atitinkamų vietos bendruomenių sutikimą; primygtinai ragina, kad valstybės nustatytų veiksmingus bet kokių veiksmų, kuriais siekiama atimti iš čiabuvių tautų jų žemę, teritoriją ar išteklius arba kurie turi tokių padarinių, prevencijos ir kompensacijos mechanizmus;
 7. reiškia susirūpinimą dėl tikslios informacijos trūkumo ir informacijos apie tam tikras investicijas Tanzanijoje įslaptinimo; ragina Komisiją paskatinti valdžios institucijas užtikrinti, kad sandoriai dėl žemės būtų sudaromi viešai ir skaidriai ir kad būtų atsižvelgiama į migruojančius gyvulių augintojus ar piemenis;
 8. ragina Komisiją ypač aktyviai bendradarbiauti su Tanzanijos valdžios institucijomis, kad jos būtų aktyviai skatinamos taikant teisiškai privalomas ir kodifikuotas nuostatas pripažinti

RC\1053704LT.doc

PE552.221v01-00 }
PE552.240v01-00 }
PE552.244v01-00 }
PE552.246v01-00 }
PE552.247v01-00 }
PE552.249v01-00 } RC1

masąjų teisės, visų pirma susijusias su jų protėvių žeme, ir taip užtikrinti reikiamą teisinę apsaugą, kad būtų išvengta ginčų ateityje;

9. pabrėžia, kad kaimo bendruomenių žemėnaudos užtikrinimas yra būtinas norint pasiekti Tūkstantmečio vystymosi tikslus (TVT); ragina ES stiprinti besivystančių šalių teismų pajėgumus veiksmingai užtikrinti nuosavybės teisės nuostatų laikymąsi ir spręsti ginčus dėl žemės, vadovaujantis visaapimančiu požiūriu, pagal kurį siekiama konsoliduoti teismų sistemas ir teisinę valstybę;
10. primena, kad didelio masto projektai dažnai daro didelę žalą natūraliai gamtinei aplinkai, įskaitant miškų išskirtimą, biologinės įvairovės praradimą ir vandens taršą;
11. prašo Komisijos užtikrinti, kad jos žemės politikos gairės būtų suderintos su Neprivalomomis atsakingo valdymo gairėmis, ir daugiau dėmesio skirti vystomojo bendradarbiavimo programoms, prekybos ir investicijų politikai ir dalyvavimui daugiašalių finansų įstaigų veikloje;
12. pakartoja, kad žmogaus teisės ir žemės grobimą draudžiančios taisyklės turėtų būti integruotos į ES prekybos ir investicijų susitarimus, įskaitant bendrąją lengvatinių muitų tarifų sistemą (BLS);
13. pabrėžia, kad darant didelio masto žemės ūkio verslo investicijas ir įsigyjant žemę Tanzanijoje labai svarbu visiškai ES įmonių veiksmų ir finansinių įstaigų skaidrumas ir atskaitomybė, ir ragina įdiegti tvirtą ir veiksmingą ES mechanizmą šiems veiksmams stebėti;
14. ragina Komisiją pateikti ataskaitą Parlamentui dėl išlaidų vystymosi programoms ir su žemės valdymu susijusio ES biudžeto, siekiant užtikrinti, kad vykdant tas programas būtų propaguojamos žmogaus teisės ir sprendžiamos su žemės grobimu susijusios problemos;
15. pabrėžia, kad vykdant žemės politikos procesus turi būti iš tiesų pripažįstamas vietinių ir bendruomeninių žemės administracijos ir valdymo institucijų ir struktūrų vaidmuo, kaip pripažįstamos ir valstybės institucijos;
16. ragina Europos privatųjį sektorių persvarstyti galiojančius neprivalomus ir privalomus etikos kodeksus, susijusius su žemės grobimo praktika, ir užtikrinti, kad Europos šiomis aplinkybėmis įmonės taikytų vienodus kokybės standartus Sąjungoje ir investicijoms už ES ribų;
17. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Afrikos Sąjungai ir Tanzanijos vyriausybei bei parlamentui.